



- **Мавзу: Глобал муаммоларнинг мезонлари ва даражалари**

Режа:

- Умумбашарий муаммолар ва уларнинг намоён бўлиш шакллари
- Умумбашарий муаммоларни ҳал қилиш йўллари ва истиқболлари
- Ҳозирги давр умумбашарий муаммоларининг ўзига хос хусусиятлари.
- Янги Ўзбекистонда умумбашарий муаммоларни ҳал қилиш зарурлиги

Экстрополяция

- Жамият тараққиёти конунларини олдиндан кўра билишнинг
- муайян шароитда рўй берадиган қонуниятларни ҳозирги давр ва келажакка мослаш,
- тарихий аналогия (ўтмиш ҳодисаларига қараб хулоса чиқариш), ижтимоий ҳодисаларни компьютер орқали намуналаштириш, келажак ҳодисаларини тасвирлаш,
- экспериментал баҳолаш (тарихий илмий тажрибага асосланган ишларга)баҳо бериш сингари асосий усуллари мавжуд.

Хозирги замон умумбашарий муаммолари-

- ИНСОНИЯТ ЦИЛИВИЗАЦИЯСИНИНГ таракқиёти билан боғлиқ бўлган энг муҳим ва асосий муаммолардир.



Ҳозирги замон умумбашарий муаммолари жумласига қуйидагилар:

- ер юзида уруш хавфи ва тинчликни сақлаш
- экологик муаммолар
- Маънавий бузулиш муаммоси

- қуролланиш пойгасини тўхтатиш,
- халқаро хавфсини қисқартириш,
- хавфли касалликларнинг тарқалиш
-



Умумбашарий муаммоларга

- янги ривожланаётган мамлакатларда иқтисодиёт даражасини ошириш
- аҳолининг қашшоқлиги ва саводсизлигига барҳам бериш
- саноат хом ашёси энергия манбалари ва озиқ-овқат билан таъминлаш
- коинотни ва жаҳон океани манбаларини ўзлаштириш билан боғлиқ бўлган муаммолар киради.

Умумбашарий муаммолар

- инсониятнинг ҳозирги даври учун эмас, балки келажакдаги ҳаётий манфаатлари учун ҳам жуда муҳим аҳамиятга эга.

Умумбашарий муаммоларни мазмуни ва хусусиятига кўра учта гуруҳга ажратиш мумкин:

Биринчи гуруҳга:

- жаҳон термоядро урушини олдини олиш Ер юзидаги халқлар ижтимоий тараққиёти учун тинчликни сақлаш
- ривожланаётган мамлакатлардаги мавжуд камчиликларни тугатиш
- янги халқаро иқтисодий тартибни ўрнатиш каби муаммолар киради.



Иккинчи гуруҳга:

- атроф-муҳитни фалокатли ифлосланишдан сақлаб қолиш
- инсониятни ёқилғи хом-ашё, озик-овқат билан таъминлаш
- жаҳон океани манбаларини
- коинотни ўзлаштириш сингари умумбашарий муаммоларни ташкил этади.

Учинчиси гурухга:

- илмий техника инқилоби салбий оқибатларини олдини олиш
- соғлиқни сақлаш
- саводсизликка қарши курашиш сингари муҳим ҳаётий муаммолардан иборат.



Инсон тақдирининг

- бутун инсоният истиқболи билан муштарак эканлиги халқимиз онгига сингиб кетган.
- Шунинг учун ҳам, улар минтақамиздаги қўшни мамлакатлар билан бир қаторда жаҳон халқлари билан ҳам яхши қўшничилик ва ўзаро ҳурмат иззатда бўлишга доимо интилиб келганлар.

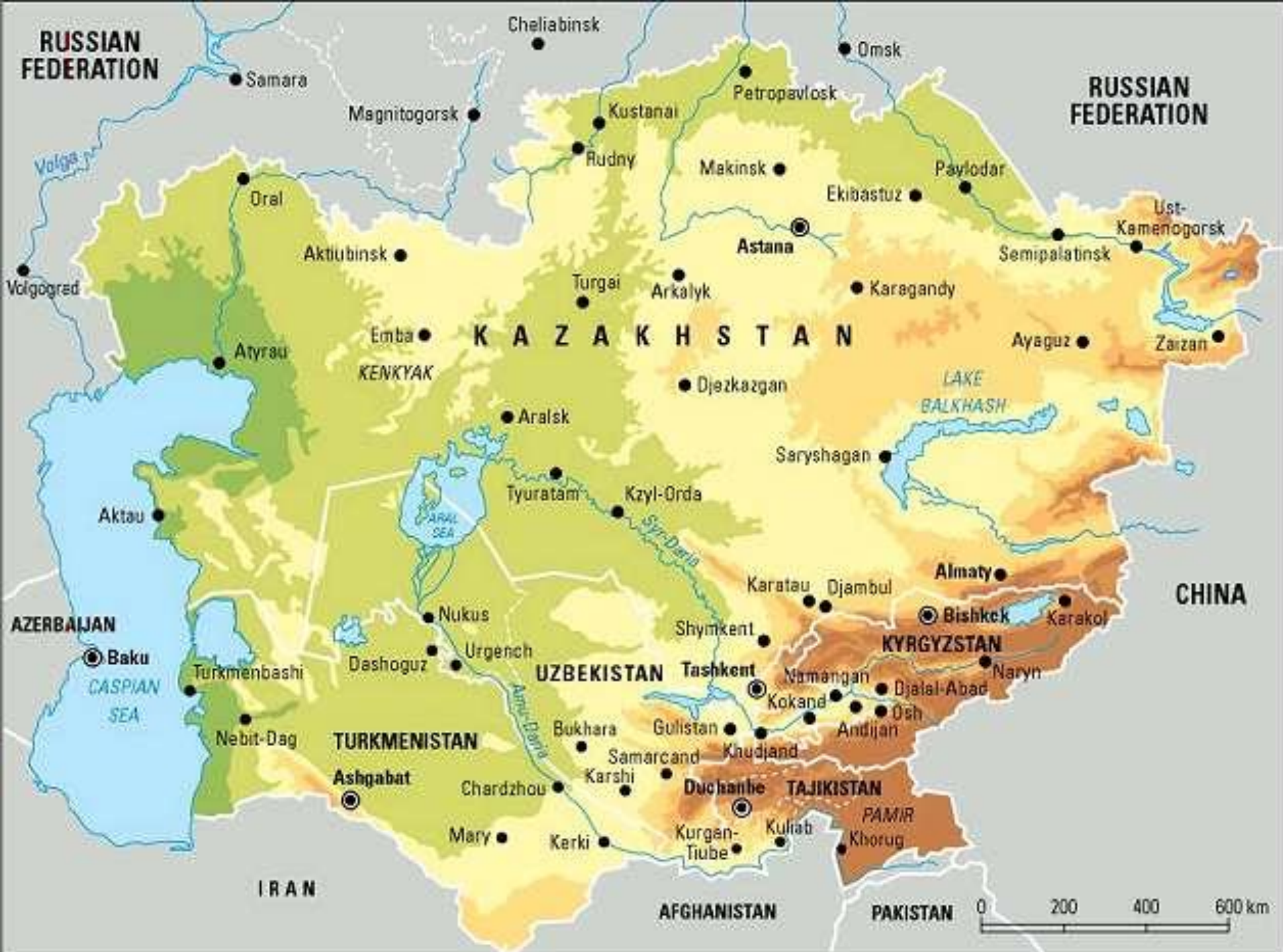


Ўзбекистон

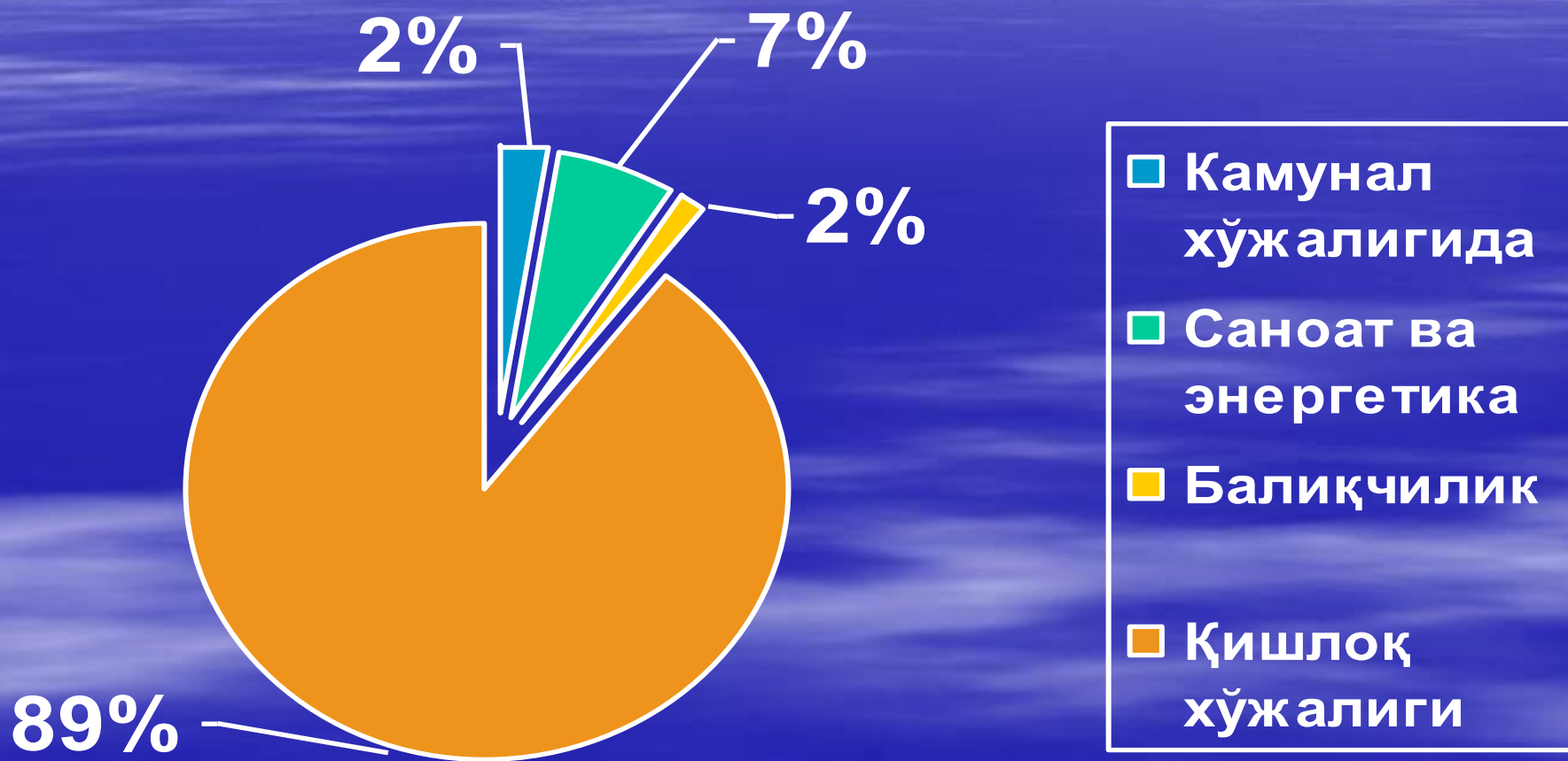
- жаҳонда тинчлик ва хавфсизликни сақлаш,
- тинчликсевар мамлакатлар билан ҳар тамонлама ҳамкорлик алоқаларини йўлга қўйиш
- тараққиётга эришишнинг ўзига хос йўлини танлаб олган.
- Барқарорлик, тинчлик, тотувлик булар давлатимизнинг янги биносини барпо қиладиган пойдевордир.

ORAL DENGIZI





Orol dengizi qurish sabablari:





Orol muomosi– bu odamzod tarixida uchragan eng ulkan ekologik va tabiiy ofat bo'lib hisoblanadi. Dengiz atrofida yashaydigan bir necha milion odamlar uning tasiri ostida qolgan.

Bizlar bir necha yil ichida guvohi bo'lganimizdek yer yuzida eng ulkan an suv saqlaydigan havza yo'q bolib ketganiga. Shu vaqtgacha bir avlod ko'z o'ngida butkul dengiz yo'q bolib ketishi xali uchramagan edi.

Orol dastlab



1960-yilgacha orol dengizi maydani 66,1 min' kv teng bo'lgan suv miqdori 1083 kub km bolib u Amudaryo va Sirdaryo hisobidan tolgan.



Orol dengizi qirg'og'i

Orol bugungi ahvoli



Suv miqdori 13 martaga qisqardi

Maydani 7 ma'rtaga qisqargan.

Suv sathi 26 martaga pasaydi.

Suv boyi bir necha km uzoqlashdi.

Shimol tarafi tuz miqdori 120 g/l tashkil etgan, G'arb tarafida 280 g/l

Tashkil etgan.



Aral tan'izinin' quriwi.

Qurig'an ten'iz a'tirapinda u'lken qum menen duz aralasqan maydanlar payda bolg'an, tazadan Aral qum (пустыньясы) dep aralip onin' maydani 5,0 milliondi quraydi.

Waqit waqti menen ol jerde qumli ha'm duzli boranlar ko'teriledi, bir neshe ju'z kilometrlerge million tonna duz, shan' ha'm qumlardi ushirip tarqatpaqta.



Tuzlanish
yoz 2009 yil